

Hjørring, 14. april 2020

Hjørring Kommune,
Teknik- og Miljøområdet**Fordebat om et centerområde ved Mammutpladsen, Hjørring**

FBL-Hjørring er meget opmærksom på Jernbanegade, som trods en i mange tilfælde nødtørftig vedligeholdelse danner et bygningsmæssigt interessant bymiljø.

Jernbanegade er en del af det værdifulde kulturmiljø ”Bymidten i Stationsbyen i Hjørring”. I lokalplan 101.4110-L13, som kommunen ønsker at justere på, er såvel delområde I og III omfattet af kulturmiljøet.

Vi er glade for de bevarende bestemmelser, den nuværende lokalplan indeholder for forhusbebyggelsen i delområde III. Med muligheden (opfordringen?) i lokalplanen til at bygge ind mod Mammutpladsen, sættes der gang i både bybevaring og byfornyelse.

Vedr. bybevaring:

FBL-Hjørring ser gerne, at hele Jernbanegade bevaringsvurderes efter SAVE-metoden. I forbindelse med udarbejdelsen af denne lokalplan, vil vi finde det oplagt, at en sådan bevaringsvurdering foretages for østsiden af gaden.

Det står os ikke helt tydeligt, hvad der sker i delområde I; men det er vores fornemmelse, at planerne om den bydel, der præsenteres i den gældende lokalplans redegørelsesdel, er skrinlagt. Der er i så fald stadig tre matrikler, som ikke er omfattet af musikskoleplanerne, og som kunne indgå i en bevaringsvurdering.

Under alle omstændigheder bør adresserne Jernbanegade 3 – 15 bevaringsvurderes med hovedvægt på gadefronten og kulturhistorien. Vi har hastigt lavet en registrering (og således ikke meget grundig) af den husrække. Denne registrering findes sidst i dette svar. Vi mener, at adresserne nr. 3, 5, 11 og 13 ikke er uden potentiale til en udpegning som bevaringsværdige. Vi mener ikke, at den nugældende mulighed for at forhøje husene til ud mod Jernbanegade til 3 etager bør gælde for nr. 5

Vedr. byfornyelse:

Et af ønskerne til en ændring af lokalplanen er, at der tillades byggeri i en højde på 3 etager i byggefeltet ind mod Mammutpladsen. Vi finder det bekymrende at tillade så højt byggeri.

Generelt tænker vi på skyggegener for det ønskede liv på Mammutpladsen, ja også for lejlighederne i forhusene mod Jernbanegade.

Der er ikke megen plads mellem byggefeltet mod Jernbanegade og feltet mod Mammutpladsen, så man må forestille sig, at et byggeprojekt typisk vil omfatte både renovering/ombygning af det eksisterende forhus mod Jernbanegade og opførelse af nyt mod Mammutpladsen. Da karreen omfatter syv tværgående matrikler svarende til adresserne Jernbanegade 3 – 15, kan der altså blive tale om syv forskellige projekter på syv forskellige tidspunkter – og flere af dem kommer måske aldrig. Af den grund vil det også æstetisk være problematisk at bygge i tre etager, da en enkelt bygning eller to vil stritte demonstrativt i konteksten, hvis resten af byggemuligheden ikke udnyttes.

At beholde en lidt lavere byggehøjde vil også give bedre mulighed for at arbejde med attraktive og ikke for mørke gårdrum. Der findes interessante sidebygninger, som kunne bevares og bidrage til et attraktivt miljø.

Venlig hilsen

Søren Thirup
Formand, FBL-Hjørring

Hastigt udarbejdet registrant for Jernbanegade 3-15:

Adresse	Opførelsesår	Arkitekt	Bemærkninger
Jernbanegade 3	1890, iflg. FBB	???	Bygningen har indeholdt fotoatelier. Vejby-Christensen tegnede en udvidelse af atelieret i 1906, men åbnede først sin tegnestue i 1896, så han er derfor formodentlig ikke arkitekt. Et billede fra omkring 1906 viser en bygning, hvor facaden mellem de to frontgavle er trukket tilbage. På et billede, der er taget omkring 10 år senere, er frontgavlene og facaden i niveau. Facadeforløbet over stueetagen er helt originalt med hensyn til vinduesrytmer, kviste og den særlige afslutning af gavlspidserne i facaden. I stueetagen er den buede åbning i venstre frontgavl tilsyneladende original; de øvrige åbninger kan for fleres vedkommende føres 100 år tilbage. Bygningen, der oprindeligt stod i blank mur, er i dag kalket/malet.

Jernbanegade 5	1875, iflg. FBB	Hack Kampmann (?)	<p>Bygningen er tilsyneladende bygget som bolig for købmand Valdemar Mogensen.</p> <p><i>Efter ikke verificeret hukommelse: Familien købmand Mogensen og familien provst Kampmann omgikkes privat, og provstesønnen, den purunge arkitekt in spe, Hack Kampmann slog vistnok stregerne til denne bygning.</i></p> <p>Den bestod oprindeligt af den midterste facade med de to let fremrykkede frontgavle. Disse gavle havde oprindeligt to rundbuede vinduer hver.</p> <p>Da bygningen i 1919 indrettes til bankformål, er vinduernes form ændret til den nuværende.</p> <p>Siden er der i den oprindelige stil bygget til i begge ender. En kvist lige ved siden af den oprindelige, centrale skæmmer i nogen grad.</p> <p>Efter billeder at dømme har bygningen ikke altid været fuldstændig hvid. Mens gesimser og hjørnekvadre har været hvide, har "basis"-muren haft en mørkere nuance.</p>
Jernbanegade 7	1900, iflg. FBB	???	<p>I de grove træk står bygningen, som da den blev opført med mansardtag med 8 kviste og med oprindelige muråbninger i såvel stueetage som første sal; men facaden fremtræder noget mere nøgtern end på opførelsetidspunktet, idet en del udsmykning i form af gesimser og pilastre er forsvundet. Fx var facaden oprindeligt underdelt i tre afsnit af pilastre, og tagskægget blev markeret med en tandet gesims. Endvidere var brystningen under første sals vinduer ornamentet.</p>
Jernbanegade 9	1888/1937, iflg. FBB og byggesagsarkivet	???	<p>Bygningen blev kraftigt forandret i 1937, hvor den ejedes af murermester Frederiksen, og han har formodentlig selv tegnet ændringerne, som forandrede udtrykket til 30'ernes stil, så bygningen nu fremstår meget nøgtern. Oprindeligt var bygningen i 2½ etage med rød blank mur. Muråbningerne i stueetagen og første sal er de oprindelige fra 1888, dog er begge de to nuværende butiksfacader med indgang en sammenlægning af to vinduer.</p> <p>Anden sal er øjensynligt etableret som én lang taskekvist i husets fulde længde.</p>
Jernbanegade 11	1882, iflg. FBB 1912, iflg. Byggesagsarkivet	Hans Vejby-Christensen	<p>Af Vejby-Christensens tegninger fremgår det, at der er tale om "en delvis ombygning af forhuset". Det oprindelige hus var i en etage, som der så er bygget oven på, og hvis gadefacade er helt forandret.</p> <p>Bygningen fremstår meget autentisk i forhold til Vejby-Christensens tegninger, især fra første sal og op; men også stueetagen har de autentiske vindues- og dørhuller, og de sorte borter harmonerer med borter på arkitekttegningerne i byggesagsarkivet. Det vil være økonomisk overskueligt at løfte stueetagens udtryk, så det yder bygningen fuld retfærdighed.</p>

Jernbanegade 13	1911, iflg. FBB og byggesagsarkivet	Hans Vejby-Christensen	Bygningen fremstår meget autentisk i forhold til Vejby-Christensens tegninger. Butikken til højre bør få ført vindueshøjden tilbage til den samme som resten af etagen, og porten ind til gården burde være i en stil, der klæder bygningen bedre. Med tiden kunne man også ønske vinduerne skiftet til sidehængte med udadgående rammer – helst træ.
Jernbanegade 15	1876, opr. bygning, i henhold til artikel fra Historisk Arkiv	Hack Kampmann	Et sted i bygningen findes der vistnok murværk, som stammer tilbage til det asyl, som provst Kampmann fik opført, tegnet af sønnen Hack Kampmann i hans studietid. Bygningen har gennemgået så mange ændringer, at intet oprindeligt kan erkendes.